

Lp. vallavolikogu liikmed Priit Dieves ja Andero Põllu

Vastus 25.09.2025 esitatud arupärimisele, mis puudutab endise riigivanema Juhan Kuke mälestusnurga avamist 20.08.2025.

Vastus: Leian, et Teie poolt esitatud küsimused (stiilis: Kui palju läks Väike-Maarja vallale maksma mainitud mälestusmärk? Miks ei ole toodud esile rahastajaid ja toetajaid? Miks vallavanema kajastati mälestusnurga avamisel?) on kokku pannud tõenäoliselt Priit Dieves, kellel on silmapaistev võimekus asjadest valesti aru saada (tõenäoliselt poliitiline kallutatus toob selle eriti reljeefselt esile).

Lisan siia päevakava mälestusnurga avamisel:

Väike-Maarja Pasunakoor Taavi Taari juhendamisel
Edgar Tammus päeva avamine
Eesti Vabariigi hümn (Väike-Maarja Pasunakoor)
Vallavanema avakõne
Väike-Maarja Pasunakoor Taavi Taari juhendamisel
Kõneleb Jüri Aavik (MTÜ Käru Külaseltsi esindaja)
Mälestusnurga avamine- kattelina eemaldamine (Kalev Viiksaar, vallavanem, ehitaja)
Väike-Maarja Pasunakoor Taavi Taari juhendamisel
Juhan Kuke raamatu autori Küllo Arjakase kõne
Kibuvitsa istutamine Juhan Kuke akna alla (Kalev Viiksaar ja perekonna liikmed)
Sõnasoovijad
Edgarilt Tammus lõppsõna
Suupistelaud
Väike-Maarja Pasunakoor Taavi Taari juhendamisel

Minu sõnavõtt mälestusnurga avamisel:

Tere kõik head inimesed. Tänan, et olete tulnud täna siia Väike-Maarja valda, Käru külla Juhan Kuke sünnikodu väravasse ja peate Juhan Kuke tegevust meie riigi ajaloo rajal oluliseks

Tulime taasiseisvumispäeval kokku, et avaldada austust mehele, kelle iseloomustamiseks võib kasutada tema erinevaid rolle elus: riigivanem, riigikogu esimees, asutava kogu liige, rahandusosakonna juhataja, rahaminister, kaubandus-tööstus ja teedeminister, lehtetoimetaja, ühisuse asjaajaja, Eesti Panga direktor, Balti manufaktuuri juhatuse esimees, Kreenbalt direktor, Eesti Suusaklubi ja Kergejõustiku liidu esimees, Nõmme Rotary klubi asutaja, aga ka abikaasa ja kahe poja ning tütre isa. Teda tuntakse kui meest, kes pigem vähe rääkis, aga palju tegi. Lisaks kõikidele eelnevatele rollidele on just siin 140 aastat tagasi sündinud Juhan Kukk meie, eestlaste, iseseisvuse sõnastaja, iseseisvuse manifesti algteksti üks autoritest. Selle üliolulise teksti, mis kutsus meid ise just õigel hetkel, meie enda maal, meie enda kui rahva, saatust määrama ning kodu ehitama, just sellist kodu, kus õiglus ja kord valitseks.

Käesoleval aastal sai Eesti riik, kui ühine eestlaste kodu 107 aastat nooreks, just nooreks ja loodan, et vananemise läheb veel aastasadu aega. Saime sellel aastal rahvana ühiselt rahvana rikkamaks. Rikkamaks ühise tantsu- ja laulupeo võrra. Iseoma – see sõna kõlas sel suvel üle Eesti. Laulu- ja tantsupidu ISEOMA tuletas meile meelde, et oma olemuselt on iga kogukond

just nii tugev, kui tugev on tema side oma inimeste, kus tegutsetakse koos nõ juhankukelikult ühistuliselt, olles kogukonna või ühiskonna sees igaüks isemoodi üksteisele toeks.

Täna heiskame üle Eesti kaunid rahvuslipud, mis sümboliseerivad vaba mõtet ja vaba kodumaad. Meid, eestlasi, ühendab eesti keel ja eesti kultuur. Oma kultuuri ja keele arendamist, väärtustamist ja hoidmist väljendas ka lõik-mõte iseseisvuse manifestis: olla vääriliseks liikmeks kulturarahvaste peres!

Seistes siin veel linaga varjatud mälestusnurga eest saan avaldada tänu Simuna Muinsuskaitsele ja Käru külaseltsi liikmetele, mälestusnurga autoritele ja ehitajale, Kalev Viiksaare, Juhan Kuke järeltulijatele USA-se ja paljudele toetajatele, et mälestus riigivanem Juhan Kukest ei ole kustunud. Siin on 2000-ndal aastal avatud Juhan Kuke mälestuskivi, Juhan Kukest on ilmunud viimasel 10 aastal kaks väärikat raamatut 2015 aastal MTÜ Pätsi Muuseumi poolt Juhan Kukk -Iseseisvusmõtte sõnastaja ja käesoleval aastal Küllo Arjakase sulest Riigivanem Juhan Kukk, millele saime autorilt endalt autogrammi Juhan Kuke 140 aastapäeva tähistades. Täna on liginemas kaunis ja väärikas hetk, kus avame Juhan Kuke mälestusnurga.

Loodan, et rajad selle kodukohani kunagi ei rohtuks ning nii meie noortel kui kõikidel inimestel, kes Juhan Kuke olulisust hinges hoiavad oleks hetki, et siia tulla. Korraks istuda pingile, korraks puhata ja mõelda Juhan Kukest ja meie vabast Eestist ja nendest sõnades, mis loeti ette siit 130 km kaugusel asuvalt Pärnu Endla teatri rõdult.

Head inimesed loen lõpetuseks ette paar Juhan Kuke mõtet 1928.a trükisest „Kümme aastat Eesti riiklikku iseseisvust“.

Tsiteerin: Valvake konsulid, – erakondade teenäitajad ja juhid, – et ei kustuks see püha tuluke, mis 1917.–1918. aastal rahva hinges loitma läi. Riigi iseseisvuse alalhoidmine ja kindlustamine nõuab kogu rahvalt ja tema juhtidelt sama kindlat ja kangelasmeelset otsustamisvõimet ja püsivat tööd, nagu riigi loominegi.

Kui kustub rahva hinges püha iseseisvuse tuli, siis kaob ka see õige tuluke, mille suunas oma laeva suudame läbi juhtida igasugustest kitsustest ja karidest.

Caveant consules! KAVIAAT KONSJULII'Z. Juhan Kukk..... Tsitaadi lõpp.

Parimate soovidega,

Indrek Kesküla